

Onteigening van eigendommen voor de ontpoldering van een gedeelte van den Stads- en Godshuispolder enz. te Amsterdam.

(18. 5.)

MEMORIE VAN ANTWOORD.

De opmerkingen in het Voorloopig Verslag omtrent nevenge meld wetsontwerp gemaakt, ten aanzien van de voorgenomen ontpoldering van een gedeelte van den Stads- en Gasthuispolder te Amsterdam, ten behoeve waarvan onder meer de verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen wordt voorgesteld, heeft den ondergeteekende aanleiding gegeven, nadere inlichtingen in te winnen ten aanzien van den aard en de strekking van dit gedeelte van het werk, bij gemeld wetsontwerp bedoeld.

Daarom trent kan thans het volgende worden medegedeeld:

Het gedeelte van den polder tusschen het Schuttingpad, het Kwakers dwarsdijkje, de Potgieterstraat en het Steen- of Slijppad, is voor verreweg het grootste deel eigendom der gemeente Amsterdam; alleen enkele perceelen zijn particulier eigendom. Wanneer nu de gemeente hare eigendommen, ten einde ze voor bebouwing geschikt te maken, op zoodanige hoogte brengt dat de afvoer van huis- en hemelwater overeenkomstig de in het belang van den gezondheidstoestand vastgestelde verordeningen op stadswater kan geschieden, dan zouden deze particuliere eigendommen, aanmerkelijk lager liggende, in een toestand komen, die en voor de eigenaars en voor den algemeenen gezondheidstoestand ten hoogste ongewenscht zoude zijn.

Daarom is het wenschelijk dat die geheele oppervlakte op eenmaal opgehoogd en daarin dus feitelijk de polder-toestand opgeheven worde.

Die feitelijke opheffing van den poldertoestand werd door het gemeentebestuur bij de aanvraag om onteigening met het woord *ontpoldering* bedoeld.

Het is den ondergeteekende niet bekend dat het woord »ontpoldering» eene bijzondere, te weten »eene staatsrechtelijke» beteekenis zou hebben welke behoeft te verhinderen het in den door het gemeentebestuur van Amsterdam bedoelden zin te gebruiken. De verandering in den toestand kan ten gevolge hebben dat het land aan het polderverband zal behooren te worden onttrokken, maar dit gevolg is niet noodzakelijk.

Volgens bericht van Gedeputeerde Staten van Noordholland is voor het dempen van slooten alleen toestemming van het polderbestuur, niet van het provinciaal noodig, en

zal die toestemming, met het oog op den plaatselijken toestand, zeker niet worden geweigerd, wanneer zij door de gemeente als eigenares van alle gronden, in bedoeld poldergedeelte gelegen, wordt aangevraagd, aangezien dit een afzonderlijk geheel vormt, dat slechts door een duiker met den hoofdpolder gemeenschap heeft. Is eenmaal die feitelijke ontpoldering tot stand gekomen dan zal, naar het gevoelen van Gedeputeerde Staten, wijziging in de poldergrens waarschijnlijk wel wenschelijk zijn, maar voorloopig achten zij die niet noodig.

Ten aanzien der onteigening in verband met de verandering in den poldertoestand van het land mogen zich verschillende vraagpunten hebben voorgedaan, die een omstandig onderzoek hebben noodig gemaakt, zulke vragen als ter zake van den in het Voorloopig Verslag vermelden polder Rubroek en Spiegelnisse zijn voorgekomen en waarop dat Verslag doelt, kunnen zich hier thans niet voordoen omdat er nog geen sprake is van eene wijziging in het waterschapsverband. Voor twijfel aan de bevoegdheid van het gemeentebestuur van Amsterdam in dezen, met het oog op art. 190 der Grondwet, schijnt derhalve geen grond te bestaan. De eenige vraag, die hier te beantwoorden is, is of de ontpoldering in bovenbedoelden zin is een werk van publiek belang. Misverstand over de beteekenis van dit werk is niet te vreezen. Er is daarom geene aanleiding het wetsontwerp ten aanzien van dit punt te wijzigen of de behandeling daarvan uit te stellen.

Vermits voor het tot stand komen van het geheele zoo nuttige werk noodig is, dat de gemeente aanvankelijk het geheele terrein in eigendom verkrijge, kan het geen bezwaar zijn tegen de gevraagde verklaring van algemeen nut, als de gemeente zich later, na ingrijpende verandering door ophooging en aanleg van riolen, weder van een gedeelte der te onteigenen terreinen zou willen ontdoen. Zooals toch uit het te dezen aanzien boven opgemerkte en nader uit het schrijven van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 13 December 1893 n°. 82 blijkt, zou de toestand van perceelen die in den tegenwoordigen toestand bleven, terwijl de aangrenzende gronden werden opgehoogd, onhoudbaar worden. Naar hunne meening zou men wel, ten behoeve dier perceelen, riolen kunnen aanleggen, doch daargelaten de groote kosten daaraan verbonden, betwijfelen zij of zelfs daardoor op den duur de loozing van die perceelen behoorlijk zou zijn te verzekeren, en daar deze in elk geval als in eene kom zouden blijven liggen, zouden zij waarschijnlijk door vocht en gemis aan frische lucht nagenoeg onbewoonbaar worden.

Eene gedeeltelijke uitvoering van het werk, zoo dat enkele huizen en terreinen in den tegenwoordigen toestand bleven, zou daarom en tegen het belang hunner eigenaren en tegen de gezondheidsbelangen aandruischen. Van het standpunt van het algemeen nut ware eene onteigening die strekte om zoodanigen toestand te scheppen, zelfs kwalijk te verdedigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

VAN HOUTEN.